

Medborgarnas möjligheter att klaga på och vädja till EU

tietosivu
infoblad

026|2013

Medborgarna har flera möjligheter att klaga och vädja både på nationell och på europeisk nivå. För att klagomålet ska behandlas är det bra att veta vart man ska vända sig.

Alla finländska myndigheter och domstolar måste garantera att Europeiska unionens rätt och den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna iakttas i Finland. I regel garanteras iakttagandet av avtalen med nationella rättsmedel. I vissa fall är det dock möjligt att vända sig direkt till en europeisk myndighet.

MÖJLIGHETER ATT ANFÖRA KLAGOMÅL I EUROPEISKA UNIONEN

● *Europeiska ombudsmannen*

Europeiska ombudsmannen har till uppgift att trygga medborgarnas rättigheter i EU. **Europeiska ombudsmannen undersöker klagomål om administrativa missförhållanden, dvs. dålig förvaltning eller brister inom förvaltningen, inom EU:s institutioner** (såsom parlamentet, rådet eller kommissionen) **och organ** (till exempel olika byråer). Missförhållanden kan till exempel vara olika administrativa oegentligheter eller underlåtenheter, felaktigt eller inkompetent handlande, orättvisa, diskriminering, maktmissbruk, brist på eller vägran att delge information och onödig försening.

Ombudsmannen ska verka helt oberoende och får inte begära eller ta emot

I juli 2013 valdes för första gången en kvinna till Europeisk ombudsman, dvs. Irlands nationella ombudsman Emily O'Reilly.

Foto: Europa-parlamentet

instruktioner av något organ. Han kan även genomföra undersökningar på eget initiativ. Ombudsmannen har omfattande befogenheter att genomföra undersökningar. Unionens institutioner och organ måste, med vissa undantag, förse ombudsmannen med all information som begärs av dem och ge tillgång till relevanta dokument. Även medlemsstaterna måste tillhandahålla all information som kan bidra till att reda ut missförhållanden inom unionens institutioner och organ.

Ombudsmannen behandlar inte klagomål om missförhållanden i nationella, regionala eller lokala myndigheters förvaltning, inte ens då klagomålen gäller EU-angelägenheter. Ombudsmannen undersöker inte ärenden som är under behandling i domstol eller som en domstol redan har avgjort.

Ombudsmannen utses alltid efter Europaparlamentsvalet för parlamentets mandatperiod som är fem år. Tjänsten som ombudsman inrättades i Maastrichtfördraget som trädde i kraft i november 1993. Jacob Söderman från Finland valdes 1995 till den första ombudsmannen. Sedan 2003 har P. Nikiforos Diamandouros från Grekland innehaft uppdraget, men han har meddelat att han går i pension och avgår från sin tjänst i oktober 2013. Irlands nationella ombudsman **Emily O'Reilly** har valts till ny ombudsman. Under innevarande period vill ombudsmannen framför allt se till att medborgarna får de fördelar som utlovas i Lissabonfördraget, trygga medborgarnas rätt till en god förvaltning och ökad öppenhet i förvaltningen.

Vem kan inlämna klagomål och hur går det till?

Klagomål till ombudsmannen kan inlämnas av varje medborgare i någon av Europeiska unionens medlemsstater, oberoende av bostadsort, eller av en person som vistas i en medlemsstat. Även affärsföretag, föreningar, sammanslutningar eller andra juridiska personer med registrerad hemort i någon av unionens medlemsstater har rätt att framföra klagomål till ombudsmannen.

Ett fritt formulerat klagomål kan sändas direkt till ombudsmannen eller via en ledamot av Europaparlamentet på vilket som helst av unionens 24 officiella språk (bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, holländska, iriska, italienska, kroatiska, lettiska, litauiska, maltesiska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska och ungerska) inom två år efter det att den som inlämnar klagomålet fått information om det som klagomålet gäller.

Klagomålet kan också lämnas in på en **standardblankett**, som fås bland annat på Europeiska ombudsmannens kontor, den nationella justitieombudsmannens kansli, Europaparlamentets informationskontor i Finland eller hos Europainformationen. Blanketten kan också fyllas i på Europeiska ombudsmannen webbplats (www.ombudsman.europa.eu). På webbplatsen finns en interaktiv vägledning, som kan vara till hjälp när man vill klaga över ett administrativt missförhållande eller hitta rätt instans att påverka.

Klagomålet ska innehålla

- den klagandes namn och adress
- motiveringen till klagomålet
- alla handlingar som gäller klagomålet.

Missförhållandet behöver inte personligen gälla den som inlämnar klagomålet, men innan ett klagomål riktas till ombudsmannen bör den som vill klagatill exempel per brev kontakta den institution eller det organ som klagomålet gäller.

Behandling av klagomål

Ombudsmannen bekräftar skriftligen att klagomålet mottagits och utreder om det kan tas till behandling. Om ombudsmannen inte kan behandla klagomålet, försöker han hjälpa den som ställt det att vända sig till behörig myndighet. Den som lämnat in ett klagomål informeras om ett klagomål inte tas till behandling.

Klagomålen är i allmänhet offentliga handlingar, men på begäran kan ett klagomål behandlas konfidentiellt. Den som framfört ett klagomål meddelas alltid vilken lösning man kommit fram till.

Ombudsmannen strävar efter förlikning

En del fall löses genast i början av undersökningen och ofta räcker det med att ombudsmannen tar kontakt med institutionen i fråga. Om frågan inte kan avgöras under undersökningen, försöker ombudsmannen åstadkomma en förlikning, som avhjälper miss-

förhållandet och tillfredsställer den klagande.

Om förlikningsförsöket misslyckas, kan ombudsmannen ge rekommendationer till den institution eller det organ som klagomålet gäller och föreslå hur frågan kunde lösas. I så fall ska institutionen inom tre månader ge ett yttrande om vilka åtgärder den ämnar vidta. Om institutionen eller organet inte accepterar rekommendationerna kan ombudsmannen sammanställa en rapport i frågan till Europaparlamentet.

Några egentliga straffåtgärder kan ombudsmannen dock inte vidta och inte heller bestämma att ett organ ska göra som den som framfört klagomålet vill. Om det vid undersökningar framkommer sådant som hör till straffrätten ska ombudsmannen meddela om det till behörig nationell myndighet.

Europeiska ombudsmannens beslut och förslag till rekommendationer finns att läsa på ombudsmannens webbplats (se kontaktuppgifter nedan).

Kontaktuppgifter:

Europeiska ombudsmannen

1 Avenue du Président Robert Schuman
B.P. 403
FR - 67001 Strasbourg Cedex
FRANCE

Telefon: + 33 388 172 313

Fax: + 33 388 179 062

E-post: eo@ombudsman.europa.eu

Internet: www.ombudsman.europa.eu

Mer information:

Europaparlamentets informationskontor i Finland

Malmgatan 16
00100 HELSINGFORS

Telefon: 09 622 0450

Fax: 09 622 2610

E-post: ephelsinki@europarl.europa.eu

Internet: www.europarl.fi

• Europaparlamentets utskott för framställningar

Europaparlamentet svarar för den politiska kontrollen av unionens förvaltning. Det kan använda sig av sedvanliga parlamentariska förfaranden som skriftliga och muntliga frågor och misstroendevotum, och tillsätta särskilda undersökningsutskott och vända sig till Europeiska unionens domstol. Medborgarna kan vända sig till parlamentet när man vill rätta till någon fråga som gäller unionens verksamhetsområde.

Framställningar till parlamentet behandlas av parlamentets utskott för framställningar. Utskottet som har 34 medlemmar är ett av parlamentets permanenta utskott, som biträds av ett permanent sekretariat. Utskottet för framställningar kontrollerar unionens verksamhet och står via framställningarna i kontakt med unionens medborgare.

Vem kan lämna in framställningar och i vilka frågor?

En framställning måste handla om frågor med anknytning till EU:s

lagstiftning och direkt påverkan som lämnar in framställningen.

Alla medborgare i Europeiska unionen och personer som är bosatta i en medlemsstat har rätt att lämna in framställningar. Framställningar kan även göras av företag, organisationer eller föreningar och andra juridiska personer med säte i något av unionens medlemsländer.

En framställning kan gälla ett klagomål eller en begäran eller en uppmaning till Europaparlamentet att ta ställning i en viss fråga. Framställningen kan beröra frågor som har allmänt eller enskilt intresse. Den kan alltså gälla till exempel unionens utrikes- och säkerhetspolitik eller rättsliga och inrikes frågor. Man kan också klaga till utskottet om genomförandet av unionens lagstiftning i medlemsstaterna och om lagstridig verksamhet hos en nationell myndighet, om inte ärendet är föremål för domstolsbehandling och om unionen är behörig i ärendet.

I synnerhet *gruppförfrågningar* har ofta gällt frågor av allmän karaktär. De kan till exempel handla om miljöskydd eller att motsätta sig djurförsök. I framställningar i miljöfrågor har man till exempel påtalat försummelser att bedöma miljökonsekvenser och detta har lett till att övervakningen av unionens institutioner har skärpts i dessa frågor.

Att skriva en framställning

En framställning kan formuleras fritt och skrivas på vilket som helst av unionens officiella språk. Framställ-

Framställningar till Europaparlamentet kan lämnas in i frågor med anknytning till EU:s lagstiftning.

Foto: Europeiska kommissionen

ningen kan innehålla bilagor, såsom kopior eller dokument som styrker framställningen. En framställning kan lämnas in av en person eller av flera medborgare eller juridiska personer.

Framställningen ska innehålla

- undertecknarens namn
- yrke
- nationalitet
- fast hemadress
- underskrift.

En gruppframställning med flera undertecknare måste innehålla ovan nämnda uppgifter för minst en framställares del.

Framställningen kan sändas till Europaparlamentets talman eller via en ledamot av parlamentet. Fram-

ställningen kan också sändas med en **elektronisk blankett**, som finns på Europaparlamentets webbplats www.europarl.europa.eu under Framställningar.

Behandling av framställningar

Utskottet för framställningar kontrollerar först att framställningen faller inom ramen för EU:s ansvarsområde och om den kan tas till behandling. Framställaren informeras ifall utskottet tar framställningen till behandling. Utskottet fortsätter därefter handläggningen av ärendet och står i kontakt med andra EU-institutioner och nationella myndigheter.

En framställning kan leda till olika åtgärder. Utskottet för framställningar kan

- be kommissionen göra en preliminär utredning eller ge mer information eller ett yttrande i frågan
- vidarebefordra framställningen till parlamentets utskott för kännedom, yttranden eller fortsatta åtgärder
- be medlemsstaternas myndigheter om ytterligare information
- ta kontakt med medlemsländernas gemensamma nätverk för problemlösning på den inre marknaden (SOLVIT)
- förelägga parlamentet ett betänkande i ärendet
- ordna utfrågningar
- sända ledamöter av parlamentet att undersöka frågan på ort och ställe.

I praktiken tar utskottet ofta kontakt med kommissionen, som kan kontakta behörig myndighet eller be parlamentets talman att vända sig till en nationell myndighet. Om framställningen berör en fråga som har allmänt intresse och det har förekommit brott mot unionens lagstiftning, kan kommissionen inleda ett överträdelseförfarande, som kan leda till dom av Europeiska unionens domstol. Varken Europaparlamentet eller dess utskott för framställningar har domsrätt och de kan inte heller väcka talan. En framställning kan leda till att parlamentet eller kommissionen tar ett politiskt initiativ och den kan uppmärksammas i lagstiftningsarbetet. Den kan också vara ett effektivt påtryckningsmedel.

Utskottet för framställningar informerar framställaren om beslutet, som också motiveras. Handläggningen av framställningarna kan ta rätt lång tid beroende på vad frågan gäller, hur lång tid det tar att få fram närmare

information i ärendet och hur många framställningar som är under behandling.

Kontaktuppgifter:

Europaparlamentets talman

60, Rue Wiertz
B-1047 BRUSSELS
BELGIUM

Mer information:

Europaparlamentets informationskontor i Finland

Malmgatan 16
00100 HELSINGFORS

Telefon: 09 622 0450

Fax: 09 622 2610

E-post:

ephelsinki@europarl.europa.eu

Internet: www.europarl.fi

• **Europeiska kommissionen**

Enligt grundfördragen är Europeiska kommissionen skyldig att sörja för att medlemsstaterna iakttar EU:s lagstiftning. **Medborgarna kan göra en anmälan till Europeiska kommissionen om de anser att en medlemsstat bryter mot en bestämmelse eller princip i EU-rätten. Den som lämnar in anmälan behöver inte vara direkt berörd av överträdelsen.**

Alla som är medborgare i en av EU:s medlemsstater eller som bor i en medlemsstat kan göra en anmälan. Anmälan kan också lämnas in av företag, föreningar, sammanslutningar och andra juridiska personer med säte i en medlemsstat.

Hur gör man en anmälan

En anmälan kan fritt formulerad lämnas in på något av unionens officiella språk. Anmälan kan sändas direkt till kommissionen eller lämnas in på kommissionens representationskontor för vidarebefordran.

En anmälan ska innehålla

- klagandens namn, adress och nationalitet
- klagandens yrke eller bransch
- den medlemsstat, myndighet eller det företag som inte iakttagit unionens lagstiftning
- vilken fråga anmälan gäller och ett eventuellt skadebelopp.

Det kan även vara bra att i anmälan nämna eventuella kontakter med nationella eller andra EU-myndigheter samt bevismaterial och annat eventuellt material som stödjer klagomålet.

Blanketten med anmälan kan sändas till Europeiska kommissionen i Belgien eller till kommissionens representation i medlemslandet (se kontaktuppgifter nedan). Blanketten och anvisningar för hur den ska fyllas in finns på Europeiska kommissionens webbplats på adressen http://ec.europa.eu/community_law/your_rights/your_rights_forms_sv.htm. Klagomål kan också sändas med e-post, adressen är SG-PLAINTES@ec.europa.eu.

Handläggning av anmälan

Anmälan registreras och avsändaren informeras om vilka åtgärder som kommer att vidtas. Kommissionen kan avsluta handläggningen eller inleda

överträdelseförfarande mot medlemsstaten. Avsikten är att medlemsstaten frivilligt ska följa EU-rätten.

Medlemsstaten uppmanas att lämna sina synpunkter i frågan till kommissionen. I nästa skede ger kommissionen ett motiverat yttrande i frågan och uppmanar medlemsstaten att rätta sig efter EU-rätten inom en angiven tid. Om medlemsstaten inte rättar sig efter det motiverade yttrandet kan kommissionen besluta att hänskjuta ärendet till EU-domstolen och väcka talan mot medlemsstaten för att denna underlåtit att iaktta sina medlemskapsförpliktelser.

Hur lång tid det tar att behandla en anmälan beror på dess innehåll. Handläggningen kan ta månader och upp till ett år i anspråk. Den som lämnat in anmälan är inte part i processen och kan därför inte överklaga beslutet.

Medborgarinitiativ kan inlämnas till kommissionen

I och Lissabonfördraget öppnades en ny påverkningskanal för medborgarna, medborgarinitiativet. En miljon medborgare från ett betydande antal medlemsstater kan tillsammans lämna in ett medborgarinitiativ, som kommissionen måste ta till behandling. I initiativet kan medborgarna uppmana kommissionen att lägga fram förslag i frågor där EU har befogenhet.

Kontaktuppgifter:

Europeiska kommissionen
(Generalsekreteraren)
Rue de la Loi, 200 / Wetstraat 200
B-1049 Bruxelles / Brussel
BELGIUM

Europeiska kommissionens representation i Finland

Malmgatan 16
PB 1250
00101 HELSINGFORS

Telefon: 09 622 6544
Fax: 09 656 728
E-post: comm-rep-hel@ec.europa.eu
Internet: www.ec.europa.eu/finland

● Europeiska unionens domstol

När Lissabonfördraget trädde i kraft 1.12.2009 blev Europeiska unionen en juridisk person. Detta innebär bland annat att den tidigare gemenskapsrätten blev EU-rätten, dvs. all befogenhet som hört till Europeiska gemenskapen överfördes på unionen.

Europeiska unionens domstol har sitt säte i Luxemburg och består av tre domstolar: unionens domstol, tribunalen och personaldomstolen.

Domstolarna

Unionens domstol och tribunalen har vardera 28 domare, som utses i samförstånd av medlemsstaternas regeringar. Domstolarna har en domare per medlemsstat. Domare från Finland är sedan 2002 Allan Rosas. Domare vid tribunalen är sedan oktober 2009 Heikki Kanninen.

Den nyaste domstolen är personaldomstolen, som inledde sin verksamhet 2005. *Personaldomstolen* har till uppgift att avgöra tvister mellan Europeiska unionen och dess anställda. Personaldomstolen grundades för att

försnabba behandlingen av ärenden i tribunalen.

Vad kan man väcka talan om?

EU-rätten tillämpas av Europeiska unionens domstol och domstolarna i medlemsstaterna. Enskilda personer, det vill säga fysiska personer, och juridiska personer kan väcka talan i unionens domstolar endast i frågor som gäller **åtgärder som vidtagits av unionens institutioner eller försummelser av dessa**. I övriga frågor där EU-rätten ska tillämpas har domstolarna i medlemsstaterna behörighet.

Europeiska unionens domstol är således inte någon högre rättsinstans hos vilken en part som är missnöjd med en dom från en nationell domstol kan överklaga. Det är inte heller möjligt att hos unionens domstol överklaga ett beslut fattat av en nationell myndighet.

En enskild person kan föra ett ärende som är anhängiggjort i en nationell domstol till behandling av unionens domstol genom att begära ett *förhandsavgörande* eller genom att väcka en direkt *ogiltighets-*, *passivitets-* eller *skadeståndstalan*.

Talan som väckts av enskilda behandlas alltid av tribunalen. Begäran om förhandsavgörande och besvär över tribunalens domar behandlas av unionens domstol.

Talan om ogiltigförklaring

Avsikten med en talan om ogiltigförklaring är att fastställa att en åtgärd

som vidtagits av unionens institutioner, organ eller myndigheter är ogiltig och ska upphävas. Föremålet för talan kan vara en förordning, ett beslut eller en annan åtgärd som vidtagits av någon institution och som har bindande rättsverkan. Talan bör basera sig på ifrågavarande institutions bristande behörighet i ärendet, åsidosättande av väsentliga formföreskrifter, åsidosättande av bestämmelserna i EU-rätten eller missbruk av prövningsrätten.

En enskild person kan endast begära att ett sådant beslut upphävs som är **riktat till personen i fråga** eller berör personen **direkt och personligen**. Det vill säga att personens rättsställning har påverkats av ifrågavarande åtgärd och att åtgärden innehåller bestämmelser som uttryckligen påverkar ifrågavarande person. En enskild person kan också väcka talan om ogiltigförklaring av en åtgärd som gäller personen i fråga direkt och som inte kräver verkställighetsåtgärder.

Talan om ogiltigförklaring ska väckas inom två månader från den dag då beslutet offentliggjordes eller delgavs.

Passivitetstalan

Genom passivitetstalan kan man söka ändring om någon av unionens institutioner eller organ har underlåtit att vidta en viss åtgärd. En förutsättning är att ifrågavarande institution rättsligt har ålagts att vidta åtgärden i fråga. En passivitetstalan kan endast gälla åtgärder med bindande rättsverkan.

För att en enskild person ska kunna väcka passivitetstalan måste åtgärden **direkt och personligen** inverka på

personens rättsställning. Innan en talan kan väckas måste man skriftligen be institutionen uppfylla sina förpliktelser. Om institutionen inte vidtar några åtgärder inom två månader, har den som påtalat försummelsen två månader tid på sig att väcka talan.

I en dom kan domstolen endast konstatera att en försummelse skett. Den kan till exempel inte enbart på grund av en passivitetstalan utdöma eventuellt skadestånd.

Skadeståndstalan

Skadeståndstalan kan väckas om en person eller ett företag har vållats skada till följd av en EU-institutions eller en tjänstemans verksamhet eller försummelse. En skadeståndstalan kan kopplas till en talan om ogiltigförklaring för att ersätta skada orsakad av ett beslut som fattats av en EU-institution och som ansetts ogiltigt. I allmänhet kan en skadeståndstalan väckas i samband med talan om ogiltigförklaring eller passivitetstalan.

Förhandsavgörande

Systemet med förhandsavgörande har inrättats för att EU-rätten ska tolkas och tillämpas på ett enhetligt sätt i medlemsstaterna. I frågor som behandlas av medlemsstaternas domstolar och som gäller tillämpningen av EU-rätten och i vilka det förekommer osäkerhet om giltigheten och tolkningen av rättsakter, kan man begära ett förhandsavgörande av unionens domstol. Rätten att begära förhandsavgörande gäller alla domstolar i medlemsstaterna och alla ärenden som behandlas av dessa, exempelvis

tviste-, skatte- och förvaltningsmål.

Den som är part i en rättegång i en nationell domstol kan begära att medlemsstatens domstol ber om ett förhandsavgörande av unionens domstol. De nationella domstolarna avgör dock själva från fall till fall om en begäran om förhandsavgörande behövs. Ett förhandsavgörande kan begäras endast så länge ärendet är anhängiggjort i en nationell domstol.

Unionens domstol meddelar beslut om tolkningen av unionens rättsnorm, men tar inte ställning till fakta i fallet eller till nationell lagstiftningstolkning. Den domstol i en medlemsstat som meddelar den slutliga domen i ärendet är skyldig att tillämpa rättsnormen i fallet enligt den tolkning som unionens domstol fastställt.

Vem betalar rättegångskostnaderna?

I fråga om förhandsavgöranden beslutar medlemsstatens domstol om rättegångskostnaderna enligt nationella bestämmelser. I andra fall beslutar unionens domstolar om rättegångskostnaderna. Huvudregeln är att den förlorande parten åläggs att betala motpartens rättegångskostnader. Det är möjligt att på vissa grunder få fri rättegång i unionens domstol.

De domar som unionens domstol och tribunalen avkunnar publiceras i domstolens och tribunalens rättssamling. Domarna finns också på EU-domstolens webbplats www.curia.europa.eu. Ett sammandrag av nya domar och anhängiggjorda mål publiceras i Europeiska unionens officiella tidning.

Kontaktuppgifter:

Europeiska unionens domstol

L - 2925 LUXEMBOURG

Telefon: + 352 4303 1

Fax: + 352 4303 2600

Internet: www.curia.europa.eu

Registratorskontor

Ingivande av rättegångshandlingar:

Rue du Fort Niedergrünwald

L-2925 LUXEMBOURG

Telefon: + 352 4303-1

Unionens domstol

(samma adress som ovan)

Fax: + 352 43 37 66

E-post: ECJ.Registry@curia.europa.eu

Tribunalen

(samma adress som ovan)

Fax: + 352 4303 2100

E-post: CFI.Registry@curia.europa.eu

Personaldomstolen

(samma adress som ovan)

Fax: + 352 4303 4453

E-post: tfp.greffe@curia.europa.eu

Att klaga till Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna

Europarådet och europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna

Europarådet är en internationell organisation som grundades 1949 för att värna om och befästa demokratin och de mänskliga rättigheterna, söka samfälliga lösningar på samhällsproblem och öka kännedomen om det

européiska kulturarvet. **Europarådet är inte en del av Europeiska unionen.** Praktiskt taget alla demokratiska länder i Europa är medlemmar av Europarådet (1.1.2013 var antalet medlemsstater 47). Finland har varit fullvärdig medlem sedan 1989.

Den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna som utformades 1950 och tilläggsprotokollen till den ålägger de stater som ratificerat konventionen att garantera envars mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Dessa rättigheter är bland annat rätt till liv, personlig integritet, rättvis rättegång, rättsskydd och utbildning samt respekt för familjeliv, hem och brevväxling, tanke- och religionsfrihet, yttrandefrihet, församlings- och rörelsefrihet. Därtill förbjuder konventionen bland annat tortyr, slaveri, tvångsarbete och diskriminering. Konventionen trädde i kraft i Finland 1990. I och med Lisabonfördraget ansluter sig också EU till europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna.

Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna

Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna övervakar att bestämmelserna i konventionen om de mänskliga rättigheterna upprätthålls. Enskilda personer, grupper och organisationer kan klaga till Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna om en stat brutit mot europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna. Europarådets ministerkommitté övervakar att domarna verkställs.

En förutsättning för att ett klagomål ska behandlas är bland annat att alla inhemska rättsmedel har använts, och att klagomålet lämnas in inom sex månader efter att det slutliga inhemska beslutet har getts.

Att skriva ett klagomål

En fritt formulerad klagomålsskrift kan sändas till Europarådet på medlemsländernas officiella språk, alltså också på svenska eller finska, och den ska innehålla

- namn, adress, yrke och födelsedatum
- en detaljerad beskrivning av hur och på vilka grunder den klagande anser att ifrågavarande stat har kränkt någon av de rättigheter som erkänns i konventionen eller i dess tilläggsprotokoll så att klaganden lidit skada
- en förteckning över de rättsmedel som har använts
- en förteckning över de officiella besluten i ärendet, datum för varje beslut, en kort beskrivning av beslutet, myndighet som utfärdat beslutet och som bilagor kopior av besluten.

Klagomålen sänds till domstolen per post eller fax (se kontaktuppgifter nedan).

Handläggning av klagomål

Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna tar klagomålet till en förberedande behandling och om det framgår att klagomålet kan registreras, sänder domstolen klaganden en blankett på vilket det formella klagomålet görs. Det rekommenderas att man vänder sig till en jurist för att

utarbete klagomålet, men det är inte obligatoriskt. I ett senare skede av behandlingen kan domstolen bevilja rättshjälp, som högst täcker kostnaderna för juristarvudet och övriga nödvändiga kostnader. Rättshjälp beviljas emellertid inte då klagomålet lämnas in.

Domstolen kan sända klagomålet till regeringen för genmäle. Vid behov kan den be om närmare uppgifter. Den kan också kalla vittnen och experter, genomföra undersökningar på platsen eller kalla parterna till Strasbourg för att höras.

Domstolen behandlar klagomålen i en sammansättning med en domare, i kommittéer bestående av tre domare, i kamrar bestående av sju domare och i en stor sammansättning med sjutton domare. Förfarandet är vanligtvis både skriftligt och muntligt.

Sammansättningen med en domare och kommittéerna kan med ett enhälligt beslut avvisa ett enskilt klagomål, om ett sådant beslut kan fattas utan ytterligare prövning. Annars avgörs det i kamrarna om klagomålet tas till behandling. När en kammare tar en fråga till behandling, ställer den sig samtidigt till parternas förfogande för att få till stånd en förlikning. I vissa fall kan ett mål hänskjutas till domstolen i stor sammansättning.

Domstolens domsrätt

Om konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna har kränkts har domstolen rätt att ålägga den stat som har kränkt konventionen

att betala ersättning till den klagande. Ersättningen kan omfatta till exempel skadestånd och ersättning för rättegångskostnader. En dom som avkunnats av domstolen för de mänskliga rättigheterna är slutgiltig och juridiskt bindande för den svarande staten.

Det är meningen att människorättsdomstolens domar beaktas i nationell rättspraxis och att missförhållanden rättas till. Staterna ska alltså se till att rättspraxis ändras och att myndigheterna får sådan utbildning och information att liknande fall inte upprepas. I praktiken har staterna inte alltid tagit lärdom av domarna, utan klagomål över liknande fall lämnas in och domar avkunnas över dem på nytt.

Europadomstolens beslut, domar och resolutioner finns tillgängliga på domstolens webbplats och i statens författningsdata (se kontaktuppgifter nedan).

Finland i Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna

De domar som Finland fått i Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har framför allt gällt rättegångarnas längd. Rättegångarna har kunnat ta flera år i anspråk. Andra orsaker har varit brist på motiveringar och att man underlåtit att höra parterna.

Finland har fått betydligt fler domar än de övriga nordiska länderna. Under perioden 1959–2012 fick Finland sammanlagt 163 domar, medan Sverige fick 114, Norge 32 och Danmark 41.

Kontaktuppgifter:

Domstolen för de mänskliga rättigheterna

The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg-Cedex
FRANCE

Fax: +33 (0)3 88 41 27 30

Internet: www.echr.coe.int

Europarådets informationscentral i frågor om de mänskliga rättigheterna

The Human Rights Information Centre
Council of Europe
(samma adress som ovan)
Telefon: + 33 3 8841 2024
Internet: www.coe.int

Mer information:

Utrikesministeriet

Enheten för människorättsdomstols-
och människorättskonventionsärenden
Rättstjänsten
PB 411
00023 Statsrådet

Sekreterare

Telefon: 0295 3511

Fax: 09 1605 5951

Statens författningsdata Finlex

Internet: www.finlex.fi

Nätverket Solvit

Solvit är ett nätverk där EU-länderna samarbetar för att snabbt lösa överraskande problem. EU-kommissionen har skapat verksamhetsmöjligheterna

för nätverket, men Solvit-centren är en del av medlemsländernas nationella förvaltning. Det finns ett Solvit-center i varje EU-land och dessutom i Norge, Island och Liechtenstein. Tjänsterna är avgiftsfria.

Nätverket handlägger fall där EU-ländernas myndigheter har tillämpat EU-lagstiftningen för den inre marknaden felaktigt. Solvit handlägger inte klagomål mot EU:s institutioner och nätverket ger inte heller juridisk rådgivning.

Både enskilda personer och företag kan ta kontakt med nätverket. Frågan behandlas av Solvit-centret i det land där problemet har uppstått. Klagomålet kan sändas med ett webbformulär, e-post, fax eller per post. Blanketten finns på Solvit-nätverkets webbplats (se kontaktuppgifter nedan). Målsättningen är att problemet ska lösas inom 10 veckor. Centren kan också hjälpa till att hitta andra lösningar på problemet. Om man inte lyckas lösa problemet kan man vända sig till en nationell domstol eller lämna in ett klagomål till EU.

Kontaktuppgifter:

Nationella Solvit-center

<http://ec.europa.eu/solvit/site/centres/addresses/index.htm>

Finlands Solvit-center

Arbets- och näringsministeriet
Ministry of Employment and Economy
PB 32 (Södra esplanaden 4)
FI-00023 Statsrådet

Telefon: +358 (0) 29 50 64928
 Fax: 358 10 604 8998
 E-post: solvit@tem.fi

Mer information:

Solvit

Internet

http://ec.europa.eu/solvit/site/about/index_sv.htm

Blankett

http://ec.europa.eu/solvit/submission/by_mail_sv.htm

Europeiska byrån för bedrägeribekämpning Olaf

Europeiska unionens budget finansierar en rad program och projekt som gör livet lättare för invånarna i och utanför EU. Om medel från EU:s budget används på ett otillbörligt sätt eller om de skatter, tullar och avgifter som finansierar EU:s budget inte betalas som de ska, strider det mot EU:s och EU-invånarnas intressen.

Olaf arbetar självständigt, men är organisatoriskt en del av EU-kommissionen, där kommissionär Algirdas Šemeta, som ansvarar för beskattning, tullunionen, revision och bedrägeribekämpning, också är ansvarig kommissionär för Olaf.

Olaf har följande tre ansvarsområden:

- Byrån skyddar EU:s ekonomiska intressen genom att utreda bedrägerier, korruption och annan olaglig verksamhet.
- Byrån utreder allvarliga fall som rör tjänsteutövning av ledamöter och anställda vid EU:s institutioner och organ

och som kan leda till disciplinära eller straffrättsliga påföljder.

- Byrån hjälper EU-institutionerna, och framför allt kommissionen, att utforma och tillämpa lagstiftning och strategier för bedrägeribekämpning.

Olaf strävar efter att tillsammans med andra EU-institutioner se till att skattebetalarnas pengar används på bästa sätt.

Mer information:

OLAF

OLAF - European Commission
 Rue Joseph II, 30
 1000 Brussels
 Telefon: +32 2299 11 11

Internet:

http://ec.europa.eu/anti_fraud/contacts/general-enquiries/index_en.htm

Rådgivningen Ditt Europa

Du kan också vända dig till rådgivningstjänsten Ditt Europa. Tjänstens juridiska experter kan ge dig gratis personlig rådgivning och svaren på frågorna ges inom en vecka. Experterna kan reda ut vilken EU-lagstiftning som gäller i ditt fall och förklara hur du kan utöva dina rättigheter.

http://europa.eu/youreurope/advice/index_sv.htm

**Utrikesministeriet
Europainformationen**

Besöksadress:

Kanalgatan 3 B,
00160 Helsingfors

Postadress:

PB 452,
00023 Statsrådet
tel. 0295 350 000

Fax (09) 160 56477

e-post:

europainformationen@formin.fi

***Eurooppatiedotus
Europainformationen***

ulkoasiainministeriö

utrikesministeriet

www.eurooppatiedotus.fi

www.europainformationen.fi

0295 3500 10